

Nr 139.

Av herr **Ohlin m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 17, med förslag till förordning om begränsning av rätten till fri avskrivning å maskiner och andra inventarier vid 1955 års inkomsttaxering, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 17 föreslår finansministern, att de för taxeringsåren 1953 och 1954 gällande inskränkningarna i den fria avskrivningsrätten skall utsträckas att tillämpas även för taxeringsåret 1955. Som motivering anför statsrådet huvudsakligen, att en förlängning av denna som tillfällig betecknade lagstiftning vore nödvändig såsom ett komplement till de allmänna kreditrestriktionerna och att det med hänsyn till att den pågående utredningen om företagsbeskattningen kan väntas bli färdig i sådan tid, att nya permanenta regler skulle kunna beslutas vid nästa års riksdag, vore olämpligt att återinföra den fria avskrivningsrätten för år 1954.

Finansministern vill med bestämdhet hävda, att en fortsatt begränsning av avskrivningsrätten inte skulle "på något sätt strida mot utfästelser från statsmakternas sida som gjorts i samband med 1952 års lagstiftning". Det lär emellertid icke vara möjligt att bestrida, att det vid tillkomsten av lagstiftningen förklarades, att förslaget avsåg "tillfälliga bestämmelser, avsedda att gälla under samma tid som bestämmelserna om investeringsavgift och varulagervärdering". Investeringsavgiften, som gällde för åren 1952 och 1953, har icke förlängts, och de likaså tillfälliga bestämmelserna angående varulagervärderingen kom aldrig att tillämpas. En förlängning av bestämmelserna om begränsning av avskrivningsrätten är därför uppenbarligen inte förenlig med de tidigare uttalade intentionerna. Inte heller finansministerns resonemang, att det vore oriktigt att fästa vikt vid ovan citerade uttalanden och att man hellre borde se till lagstiftningens *syfte*, vilket var av konjunkturpolitisk art, kan anses hållbart. Konjunkturläget är nu i väsentliga avseenden ett annat än när lagstiftningen genomfördes. Den kraftigt inflationsartade överkonjunkturen, som präglade tiden kring årsskiftet 1951/52, har efterträts av samhällsekonomiskt lugnare förhållanden. Detta avspeglas i viss mån i de i senaste konjunkturrapport redovisade undersökningarna rörande investeringsviljan inom industrien, vilka av konjunkturinstitutet sammanfattats såsom visande en oförändrad nivå för byggnadsinvesteringarna och någon minskning för investeringarna i maskiner och transportmedel. Enligt en enig uppfattning är dagsläget snarare det, att kostnadspress-

sande rationaliseringar inom industrien är utomordentligt nödvändiga och reserver att möta en eventuell konjunkturrecess i hög grad önskvärda. För att främja *dessa* syften är en fortsatt begränsad avskrivningsrätt icke ändamålsenlig. De konjunkturpolitiska skälen talar därför enligt vår mening icke för utan mot en förlängning av lagstiftningen.

Vi delar vidare den mening, som framförts av reservanterna i företagsbeskattningskommittén, att den omständigheten att de kreditrestriktioner, som infördes i början av 1952, alltså är i kraft, inte kan utgöra tillräckliga skäl för en fortsatt begränsning av avskrivningsrätten. Det avgörande bör, såsom reservanterna framhållit, vara om ett återställande av den fria avskrivningsrätten på något sätt skulle äventyra syftet med den restriktiva kreditpolitiken, vilket icke kan anses vara fallet. Reservanternas påpekande att affärsbankernas utlåning under 1953 varit i stort sett stabiliserad och att det är påfallande att någon mera utpräglad efterfrågan på nya och ökade krediter icke föreligger från näringslivets sida, har bekräftats av nyligen offentliggjorda uppgifter. Reservanternas slutsats, att under sådana omständigheter kreditrestriktionernas bibehållande på detta område snarast finge ses som en beredskapsåtgärd, som inte torde behöva något komplement i skattelagstiftningen, anser vi riktig.

Vad vidare angår departementschefens motivering att statsmakterna borde avvakta resultatet av företagsbeskattningskommitténs utredning och att en återgång till fri avskrivningsrätt för år 1954 skulle leda till en befarad diskontinuitet med hänsyn till att nya regler skulle kunna beslutas vid 1955 års riksdag att gälla fr. o. m. 1956 års taxering, kan den knappast anses vara av sådan styrka, att den bör vara avgörande. Såsom framhållits av såväl reservanterna som flera remissinstanser kommer ju en diskontinuitet under alla förhållanden att uppstå så framt utredningen inte kommer att föreslå och statsmakterna inte beslutar permanenta avskrivningsregler med just den utformning som de gällande tillfälliga reglerna fått.

Begränsningen av avskrivningsrätten har inte motiverats med fiskaliska hänsyn. De konjunkturpolitiska skäl, som åberopades vid begränsningens genomförande, kan som ovan framhållits inte längre anföras. Syftet att lämna företagets konsolideringsmöjligheter i en påfrestande tid obeskurta till gagn för näringslivets konkurrenskraft och möjligheterna att trygga sysselsättningen bör i sista hand vara avgörande. Likaså anser vi, att de i den tillfälliga lagstiftningen intagna bestämmelserna om inskränkningar i rätten att göra avsättning till pensionsstiftelser och investeringsfonder bör upphävas.

Av ovan anförda skäl hemställer vi således,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 17 med förslag till förordning om begränsning av rätten till fri

avskrivning å maskiner och andra inventarier m. m. vid 1955
års inkomsttaxering.

Stockholm den 26 januari 1954.

Bertil Ohlin.

Per A. Johnsson

Wald. Svensson.

i Kastanjegården.

O. Malmborg

Manne Ståhl.

Ragnild Sandström.

i Skövde.

Filip Kristensson

Bertil von Friesen.

Sven Wedén.

i Osby.
